

Resocijalizacija: Program rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika i bivših ovisnika

Provoditelj: Udruga Terra

Godina provedbe: 2016

Kratki opis programa

Terrin pristup tretmanu ovisnosti inspiriran je vizijom Društva bez stigme, a njeni programi uzimaju u obzir potrebe uvjetovane problemima korisnika, zahtjevima tržišta i aktualnom ekonomsko političkom situacijom. Tijekom godina razvili smo niz projekata koji prate korisnika od faze aktivne ovisnosti preko mjera smanjenja štete, pružanja kontinuirane psihosocijalne podrške u fazi apstinencije, priprema i motiviranja za nastavak liječenja u terapijskim zajednicama i u postupku rehabilitacije i resocijalizacije po povratku s liječenja ili iz zatvora. Ovakvi modeli nazivaju se Recovery (Oporavak) i odnose se na skup mjera koje vode ovisnika na putu oporavka u svim fazama ovisnosti, a osim samog korisnika uključuje i sve faktore iz okoline koji mogu imati utjecaj na oporavak (obitelj, posao, stanovanje, školovanje, sudstvo, zatvorski sustav, mreža prijatelja, javne politike i javno mnijenje). Aktivnosti i mjere ovog modela prate ovisnika od prvog kontakta u zamjeni igala do uključivanja u liječenje pa resocijalizaciju, međusobno su komplementarne i isprepletene.

Ovaj program resocijalizacije namijenjen je korisnicima droga, ovisnicima i povratnicima iz terapijskih zajednica i drugih oblika tretmana nakon kojeg uspijevaju održati apstinenciju, ovisnicima koji su uspostavili apstinenciju u zatvoru, osobama koje nastoje uspostaviti istu korištenjem supstitucije. Program im pruža potrebnu podršku u postizanju zadovoljavajućeg stupnja kvalitete života kao preduvjeta za održavanje apstinencije. Usmjeren je na korisnika, njegove specifične potrebe i egzistencijalni totalitet.

Cilj programa je spriječiti marginalizaciju i osigurati uvjete za uspješnu socijalizaciju i rehabilitaciju liječenih ovisnika i bivših ovisnika zatvorenika povećanjem socijalne uključenosti, povećanjem perioda apstinencije od kriminalnih i ovisničkih ponašanja, poticanjem apstinencijata na društveno koristan rad te zagovaranjem i javnim djelovanjem. U provedbu sudjeluje stručni tim Udruge (liječnik psihoterapeut, psiholozi, psihijatar) koji se bavi dijagnostikom, trijažom i terapijskim tretmanom, djelatnici i volonteri koji sudjeluju u motivacijskim aktivnostima i rehabilitacijskim intervencijama na socijalnom planu, te stručni timovi partnerskih i suradničkih institucija.

Sažetak programa

Program omogućuje rehabilitaciju bivših ovisnika i ovisnika kroz individualno, grupno i obiteljsko savjetovanje te njihovu resocijalizaciju potičući ih i podržavajući ih kroz njihovo stanovanje, doškolovanje, volonterski rad i zapošljavanje.

1. Županije provedbe

Primorsko-goranska

2. Voditelj programa

Mauro Lacovich

3. Ciljevi koji se postižu programom

1. Povećanje socijalne uključenosti bivših ovisnika i ovisnika/zatvorenika ovisnika
  - provedbu programa ovisnicima na izdržavanju kazne zatvora u Zatvoru u Rijeci
  - priprema za izlazak iz zatvora u penalnom razdoblju
  - postpenalni prihvati
  - posredovanje u pronalaženju zaposlenja
  - uključivanje u javne radove

- uključivanje u programe prekvalifikacije i doškoloavanja u suradnji s Narodnim univerzitetom u Rijeci
- pomoć u ostvarivanju osnovnih zdravstvenih i socijalnih prava
- formiranje mreže volontera

2. Povećanje perioda apstinencije od kriminalnih i ovisničkih ponašanja kod bivših zatvorenika ovisnika po izlasku iz zatvora i ovisnika koji su prošli neki od oblika tretmana ovisnosti

- individualno i grupno savjetovanje
- obiteljsko savjetovanje
- formiranje i održavanje socijalne mreže
- posredovanje u procesu zapošljavanja ili u povratku/nastavku obrazovnog programa
- testiranje na prisutnost psihoaktivnih tvari u urinu

3. Poticanje apstinencija na uključivanje u društveno koristan rad

- edukacija o volonterstvu te na njihovo uključivanje u volonterske aktivnosti
- posredovanje u pronalaženju volonterskih poslova u partnerskim i suradničkim organizacijama civilnog društva
- provođenje određenih aktivnosti u dnevnom boravku Terre

4. Zagovaranje i javno djelovanje

- organiziranje i sudjelovanje na javnim i stručnim skupovima na temu ovisnosti, stigme i diskriminacije
- pojavljivanje u medijima s ciljem predstavljanja programa i zagovaranja

4. Indirektni korisnici obuhvaćeni programom

Broj: 5

Opis: Suradnja sa Zatvorom u Rijeci, policijom u svrhu izrade dokumenata za naše korisnike, Centrom za socijalnu skrb, udrugom Oaza pri smještaju bivih ovisnika i bivših zatvorenika po povratku s liječenja iz TZ ili iz zatvora. HZZZ - kontaktiramo savjetnike nadležne za naše korisnike, službu za poticajno zapošljavanje u svrhu zapošljavanja korisnika putem javnih radova, distribucije informativnih letaka, te radi dogovaranja i održavanja informativnih radionica o uslugama i mogućnostima koje se pružaju, a kojima prisustvuju djelatnici i korisnici.

5. Direktni korisnici obuhvaćeni programom

	Muškarci	Žene
Ovisnici u zatvorskom sustavu		
Ovisnici u terapijskim zajednicama/domovima za ovisnike	2	1
Ovisnici koji se nalaze u izvanbolničkom liječenju	29	6
Ovisnici koji održavaju apstinenciju i nisu u nekom od oblika liječenja	1	1
Ukupno	32	8

6. Dobna i spolna struktura korisnika programa

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
Do 14			
14-15			
15-19			

20-24		1	
25-29	3	1	
30-34	11	2	
35-39	12	2	
40 nadalje	6	2	
Ukupno	32	8	

7. Broj korisnika programa po županiji prebivališta

Županija	Muškarci	Žene
Zagreba ka		
Sisa ko-moslava ka	1	
Karlova ka		
Varaždinska		1
Koprivni ko-križeva ka		
Bjelovarsko-bilogorska		
Primorsko-goranska	31	6
Li ko-senjska		
Požeško-slavonska		
Brodsko-posavska		
Zadarska		
Osje ko-baranjska		
Šibensko-kninska		
Vukovarsko-srijemska		
Splitsko-dalmatinska		
Istarska		
Dubrova ko-neretvanska		
Me imurska		
Grad Zagreb		1
Stranci		
Ukupno	32	8

8. Podaci o stru noj spremi korisnika

Stru na sprema	Muškarci	Žene
Nezavršena osnovna škola	1	
Završena osnovna škola	9	2
Završena OŠ i te aj za neko zanimanje (PKV)	8	1
Završena srednja trogodišnja škola (KV)	10	2
Završena srednja etverogodišnja škola (SSS)	3	2
Završena viša škola (VŠS)	1	
Završen fakultet (VSS)		1
Još na školovanju (u enik ili student)		
Ukupno	32	8

9. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da

Metoda evaluacije procesa: Vo enje evidencije o broju korisnika i pruženim uslugama.

Vo enje bilježaka o korisnicima (individualni dosjei s dokumentima koji su tako osigurani od gubitka tijekom prikupljanja potrebnih dokumenata, izrade dokumenata i sl.)

Intervjui s korisnicima, podaci prikupljeni kroz psihosocijalnu podršku (individualnu i grupnu).

Upitnik zadovoljstvom pruženih usluga.

Intervjui s korisnicima o željama i potrebama.

Evaluacija u inka: Da

Metoda evaluacije u inka: Broj pruženih usluga (vidljivo iz evidencija).

Zadovoljstvo korisnika pruženim uslugama, radom udruge i djelatnicima (pisana procjena putem anonimnih upitnika i intervjuima).

Najvažniji rezultati evaluacije: Najvažnije usluge koje su se pokazale potrebnima korisnicima su pomo pri izradi dokumenata, pomo pri sufinanciranju troškova najma mjesta stanovanja i sufinanciranje troškova prijevoza.

Iskustvo korisnika i povratne informacije od strane korisnika korištene su i koristiti e se u osmišljavanju programskih aktivnosti budu ih projekata, kako bi se osigurala maksimalno moguća kvaliteta usluga.

10. Evaluatori

Unutarnji

12. Vrste usluga

Informiranje o programu i mjerama iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja, Informiranje o nadležnim službama zaduženim za provedbu programa, Informiranje o mogućnostima samozapošljavanja i zapošljavanja u okviru udruga i zadruga, Informiranje o mogućnostima školovanja i povezivanje s nadležnim ustanovama za školovanje, Informiranje i povezivanje s potencijalnim poslodavcima u županiji, Ostali vidovi informiranja, Uključivanje u programe školovanja, tečajevе i edukacije s ciljem povećanja stupnja zapošljivosti, Različite edukacije o mogućnostima samozapošljavanja, samopredstavljanja i slično, Organiziranje kreativnih radionica za ovisnike, organiziranje psiholoških i sociopedagoških grupa i grupa samopomoći te uključivanje rehabilitiranih ovisnika u druge društvene aktivnosti, Organiziranje različitih oblika pomoći pri zapošljavanju rehabilitiranih ovisnika, Drugi oblici pomoći u rješavanju stambenih pitanja

13. Ostali vidovi informiranja

Informiranje o pravima na socijalnu pomoć.

Informiranje o izradi osobnih dokumenata.

Informiranje o važnosti prijave na HZZZ i suradnji s istim u njihovim aktivnostima.

14. Ukupan broj ovisnika kojima su pružene usluge informiranja

Muškarci: 23

Žene: 4

15. Ukoliko ste provodili uključivanje u programe školovanja, tečajevе i edukacije s ciljem povećanja zapošljivosti, navedite vrste školovanja / edukacije te broj ovisnika

Vrsta školovanja / edukacije: Jednoj korisnici smo platili školovanje za zvanje trgovac (3 godine).

Dvije korisnice završile su ECDL modul.

Dva korisnika osposobljena su za suhogradnju i rukovanje lančanom motornom pilom.

Muškarci: 2

Žene: 3

16. Ukoliko ste provodili različite edukacije o mogućnostima samozapošljavanja, samopredstavljanja i slično, navedite edukacije i broj ovisnika

Edukacije: Djelatnik HZZZ Rijeka održao je radionicu/predavanje o mogućnostima zapošljavanja i poticajima za isto, što su korisnici samoinicijativno iskoristili za se informirati o ostalim pravima koja imaju, kao i mogućnostima koje HZZZ pruža.

Održane su 3 radionice o samopredstavljanju, a isto je bila i ova tema individualnih konzultacija s korisnicima koji su se pripremali za razgovore za posao ili kada su teme razgovora bile socijalne i komunikacijske vještine.

Muškarci: 16

Žene: 5

17. Ukoliko ste provodili organiziranje kreativnih radionica za ovisnike, organiziranje psiholoških i sociopedagoških grupa i grupa samopomoći i te uključivanje rehabilitiranih ovisnika u druge društvene aktivnosti, opišite aktivnosti i navedite broj ovisnika

Opis aktivnosti: Održano je 10 radionica komunikacijskih vještina.

Održano je 7 radionica na temu kreativnog rješavanja problema.

Grupa samopomoći i za ovisnike o drogama i alkoholu (lijekovni ovisnici, bivši ovisnici koji održavaju apstinenciju, te korisnici koji su stabilni na supstitucijskoj terapiji) redovito se održava svaki utorak u poslijepodnevnim satima da bi mogli prisustvovati i korisnici koji su u radnom odnosu.

Korisnicima je omogućen odlazak na koncert, kino, mjuzikl i kazalište.

Jednom tjedno za zainteresirane korisnike održava se vježbanje yoga i Tai-Chi trening.

Muškarci: 32

Žene: 8

18. Ukoliko ste provodili organiziranje različitih oblika pomoći i pri zapošljavanju rehabilitiranih ovisnika, navedite vrste pomoći i broj ovisnika

Vrste pomoći: Udruga Terra preplaćena je na tiskani oglasnik "Burza" (odnosi se na Primorsko-goransku županiju), te je dostupan svaki tjedan korisnicima koji žele pretraživati oglase za posao.

Uz pomoć djelatnika i volontera pretražuju se oglasi za posao na internetu.

U 2016. godini posredovali smo pri zapošljavanju dvoje bivših ovisnika nakon završetka javnih radova u drugim udrugama. 5 korisnika zaposlilo se uz našu podršku na sezonskim ili povremenim poslovima.

Korisnicima je omogućeno korištenje telefona za kontaktiranje potencijalnih poslodavaca, prijevoz za razgovor za posao, te pomoć u pisanju molbi za posao i životopisa.

Korisnicima bez osnovnih sredstava za život omogućena je izrada dokumenata (troškovi fotografiranja i troškovi izrade istih).

Muškarci: 16

Žene: 4

19. Ukoliko ste provodili zapošljavanje u okviru udruge/zadruge, navedite i opišite vrste zapošljavanja te broj ovisnika

Vrsta zapošljavanja i kratki opis:

Muškarci:

Žene:

20. Broj korisnika koji su ostvarili zaposlenje temeljem programa

7

21. Ukoliko ste provodili postpenalni prihvat, kratko opišite i navedite broj ovisnika

Kratki opis: Strukturiranim intervjuima i upitnicima procijenjivani su individualni interesi i potencijali svakog korisnika. Jednom u dva mjeseca održavane su grupe samopomoći i pod vodstvom psihologa.

Pred završetak izdržavanja kazne korisnici su djelatnicima Udruge Terra prošli pripremu za izlazak, te se uključili u program resocijalizacije.

Korisnicima je po izlasku iz zatvora pružana pomoć u izradi dokumenata, hrani i smještaju.

Muškarci: 10

Žene: 1

22. Ukoliko ste organizirali osnivanje stambenih zajednica za ovisnike, kratko opišite i navedite broj ovisnika

Opis strukture i rada stambene zajednice:

Muškarci:

Žene:

23. Ukoliko ste provodili druge oblike pomoći u rješavanju stambenih pitanja, kratko opišite i navedite broj ovisnika

Kratki opis: Korisnicima je sufinancirano plaćanje jednomjesečne najamnine podstanarstva.

Muškarci: 4

Žene: 1

24. Ukoliko ste provodili ostale oblike pomoći u resocijalizaciji, kratko opišite te navedite vrstu i broj ovisnika

Kratki opis: Korisnici su koristili besplatnu pravnu pomoć suradnice pravnice u udruzi.

Suradnja sa Zatvorom u Rijeci, Policijom u svrhu izrade dokumenata za naše korisnike, Centrom za socijalnu skrb, udrugom Oaza pri smještaju bivših ovisnika i bivših zatvorenika po povratku sa liječenja iz TZ ili iz zatvora. Troje je smješteno u prihvatilište za beskućnike u ovom razdoblju.

Direktni i indirektni korisnici: Održano je 30 posjeta obiteljima korisnika (obiteljsko savjetovanje, individualno savjetovanje korisnika i/ili roditelja, pružanje podrške u planovima i aktivnostima vezanima uz rehabilitaciju ili nalaženje posla).

7 korisnika uključeno u rad s osobnim mentorom.

Za korisnice imaju su djeca smještena u domove za djecu osigurana je pomoć u organiziranju posjeta djeci, te im je pružena psihosocijalna podrška s ciljem rješavanja situacije s djecom (planovi, mogućnosti, i sl.).

Muškarci: 10

Žene: 4

25. Broj ovisnika beskućnika uključeni u program Vaše udruge/terapijske zajednice/ustanove

Muškarci: 8

Žene: 5

Ukupno:

26. Opis ovisnika beskućnika prema nekim zajedničkim karakteristikama (prosječna dob, spol, socijalne i obiteljske prilike, zdravstveni status uključivši duljinu konzumiranja droga, razlozi beskućništva i slično)

Prosječna dob je 35 godina, bez kontakata s obitelji, korisnici socijalne pomoći, uglavnom su bili članovi disfunkcionalnih obitelji s često prisutnim problemom s ovisnošću (alkohol) kod jednog ili oba roditelje ili korisnici sustava alternativne skrbi izlaskom iz kojeg bez odgovarajuće daljnje podrške, a uz nedovoljno unutarnjih resursa i kapaciteta za uspješno snalaženje sa životnim izazovima, prihvaćeni su od društva s "ulice" gdje su se upoznali s drogom i da bi ih grupa prihvatila istu su pokušali konzumirati, te je isto nastavljeno da bi lakše prihvatili takav život i prevladavali stres života beskućništva i neimaštine. S obzirom na postojeće predrasude i stigmatizaciju prema djeci iz takvih okruženja, navedena populacija bila je jedina koja je prihvaćala iste.

27. Vrste usluga koje im je pružila Vaša udruga/terapijska zajednica/ustanova

Pomoć u zadovoljavanju osobnih životnih potreba (perilica i sušilica rublja, usluge održavanja osobne higijene (tuš, brijanje...), korištenje kuhinje za pripremu toplih obroka i napitaka.

28. Broj ovisnika koji su se bavili prostitucijom, a koji su bili uključeni u program Vaše udruge/terapijske zajednice/ustanove

Muškarci: 2

Žene: 6

Ukupno: 10

29. Opis ovisnika koji se bave prostitucijom prema nekim zajedničkim karakteristikama (prosječna dob, spol, socijalne i obiteljske prilike, zdravstveni status uključujući duljinu konzumiranja droga, razlozi prostitucije i slično)

Dvije korisnice su se nakon izlaska iz sustava alternativne skrbi počele baviti prostitucijom da bi mogle preživjeti, pri čemu su same izvijestila da su svjesna što rade. Ostale korisnice tek su kroz psihosocijalnu podršku osvijestile što je bavljenje prostitucijom, a motiv je primarno bio dolazak do droge, a dijelom i osjećaj poželjnosti, odnosno dobivanja potvrde o privlačnosti.

Jednoj korisnici je suprug nalazio mušterije.

Tri korisnice su zbog promiskuitetnog ponašanja zaražene HIV-om.

30. Vrste usluga koje im je pružila Vaša udruga/terapijska zajednica/ustanova

Psihosocijalna podrška, savjetovanje o spolno prenosivim bolestima (HIV i HCV), te dijeljenje kondoma, lubrikanata i edukativnih brošura i letaka o spolno prenosivim bolestima, te načinima zaštite od istih.

31. Ukupni proračun programa za jednu godinu provedenja (HRK)

133.500,00 kn

32. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 35.000,00

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 98.500,00

Drugi izvori (HRK):